

Markonijevi načrti

Marconi, ki je toliko storil za radio-brzjav, biva že več let na motorni jadrnici »Elektric«, ki neprestano križari po Sredozemskem morju. Vsi vedo, da Marconi neprestano poskuša nove izume, ki pa so zaviti v globoko skrivnost. Kljub temu se je posrečilo poročevalcu nizozemskega lista »De Telegraaf«, ujeti v nekem pristanišču Marconijevega asistenta, ki je pri vinu postal zgovoren in povedal marsikaj zanimivega.

Pritlikavi valovi

Marconi poskuša pred vsem izboljšati tehniško uporabnost ultrakratkih Gerzovih valov, ki vedno več pomenijo za radio. Marconijev sodružnik je zaupal Nizozemcu, da delujejo vsi aparati »Elektric« s pritlikavimi, samo 57 cm dolgimi valovi. Če bi bilo potrebno, lahko bo krajšal Marconi tudi to neznamno dolžino.

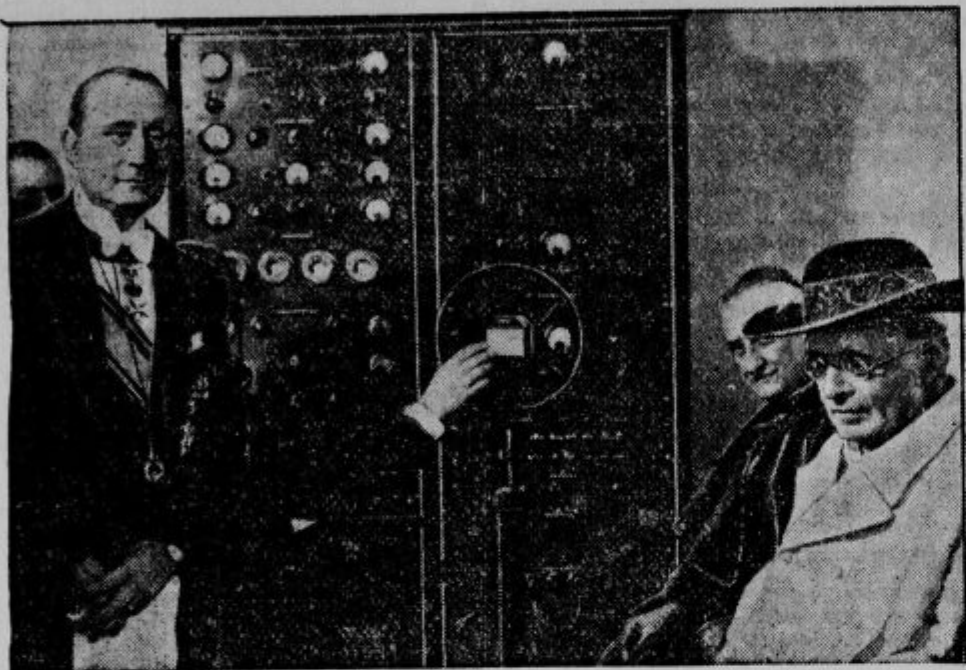
Radio za vse.

Marconijevi »mikro-valovi« se ne razširjajo po vesoljstvu v istosrednih krogih kakor navadni Gerzovi valovi, temveč v šopih in se odlikujejo po izredni »trdnosti«, to je pronikavosti. Gre do 100 kilometrov daleč skozi poljube les in zid, ne da bi doživeli kakršnokoli spremembo. Poleg tega so popolnoma nedovzetni za druge nasprotne valove. Nadaljujejo svojo pot kakor močna podvodna struja, ki se nikoli ne meša z ostalo vodo. Marconi je

prepričan, da bo ta dragocena lastnost malih valov kmalu spremenila radio v splošen, dnevno poraben in najširši slojem namenjen praktičen izum. Kajti poslušanje gramofonskih plošč in salonskih orkestror, nikakor ne smemo smatrati za ves pomen radio-valov v široki javnosti. Radio bo izvršil svojo socialno nalogo šele takrat, kadar bo v obliki male, lahke, prenosne škatlice stal v žepu ter omogočil slehernemu posamezniku zvezo s poljubno točko in osebo na zemlji. Sedanje javne radio postaje, državni telefoni in brzjavi bodo takrat postali nepotrebni. Človeštvo bo kmalu pozabilo, da je bilo nekoč vezano na te nerodne in drage zveze.

Morilni žarki.

Ultra kratki radio-valovi imajo nevaren vpliv na sleherni živo bitje, ki ga pronica med potjo. Pregrejejo ga in v njem povzročijo globoke notranje spremembe. Zato lahko imenujemo vsak šop Marconijevih mikro-valov tudi »morilni žarek«. Če ga bo oddala zadosti močna postaja, bo lahko kakor strela iz jasnega neba usmrtil poljuben vojaški oddelek. Marconi sicer zatrjuje, da se zanima samo za radio-telefon in tele-mehaniko, dočim se ne meni za vojni pomen kratkih žarkov... A če bi bilo to tudi res, bo utegnulo človeštvo izpremeniti tudi ta novi izum iz blagoslova v prokletstvo. Žal, jamči za to človeška zgodovina.

Kratko-valovna postaja v Vatikanu. Vatikan je te dni otvoril novo ultra-kratkovalovno postajo, ki bo pred vsem služila prenosu papeževih naznanil in govorov po širokem katoliškem svetu. Desno: Sveti oče. Levo: Marconi, veliki radio-pionir.

Papeževa letala

Sj. Papež je zasnoval načrt, da bo ustvaril floto modernih letal, ki bodo v službi Vatikana. Letala bodo imela v Rimu svoje lastne letališče. Bodo pa pred vsem v službi katoliških misijonov. Pride morebiti do naravnih katastrof, kjer je treba ljudem pomoči. V takih slučajih se bodo naložili v ta letala zdravniki, bolniške sestre z zdravili in prehrano. Posebno je to važno za velike daljave, kjer morda umirajo ljudje brez duhovnikov — Največ naročil za imenovana letala bodo menda dobile nemške tovarne.

Zmagovalec kombiniranega smuka pri FIS-tekmah v Inomestu — Sven Erikson (Šved).

Sončne pege in vulkani

Strokovnjaki so že davno trdili s precizno gotovostjo, da je med vulkani in sončnimi pegami nekaka zveza. Zapazili so namreč neki paralelizem med obema naravnima pojavoma že leta 1818 in 1840. Od leta 1840 do 1875 pa so intenzivneje pazili in ugotovili, da so vulkani na zemlji najnemirnejši vprav takrat, ko ima sonce največ peg. Leta 1901 je bilo tekom zadnjih 28 let najmanj peg na soncu. Srednji čas med minimum in maksimum sončnih peg je skoraj 11.13 let. — V zimi med letom 1900 in 1901 se je dvignil iz Vezuva 40 metrov visok stolp lave. Kakor znano, pričakujejo na pomlad novih izbruhov tega prastarega očaka.

Boa ob umetni hrani

Ogromna kača, budimpeštanskega živalskega vrta, orjaška brazilska boa, se noče že nekaj dni dotakniti nikakega jela. Da bi pa dragoceni eks-emplar rešili, je sklenilo ravnateljstvo vrta, da bo hranilo kačo na umeten način, kar se je ob prvem poskusu posrečilo. Hranijo jo namreč skozi gumijasto cev.

Indonezijska prakultura

Univerzitetni prof. Heine-Geldem je predaval v dunajski zvezi prijateljev azijske umetnosti in kulture o sledečih predzgodovinskih virih umetnosti v zadnji Indiji in Indoneziji:

Jugovzhodna Azija se je v drugem stoletju po Kr. r. kolonizirala iz Prednje Indije. Indijska umetnost kolonizatorjev pa je zadela na novih tleh na prastaro, visoko stoječo umetnost, katera ji je dala povsem nov pravec. Najnovejše izkopine francoskih in nizozemskih učenjakov nam dajo možnost, da moremo slediti razvojni zgodovini zadnje indijske in indonezijske umetnosti prav do kamene dobe.

Prva in najstarejša, tako zvana Megalith-kultura je cvetela okrog 2000 do 1500 pred Kr. r. Spomini iz te dobe — ogromni kamniti stebri in kamnite mize — so se ohranili. Ti pa so se polagoma izoblikovali v monumentalno plastiko človeških in živalskih postav. Celo »klasične« budi-

stična umetnost na Javi nosi še pečat okorelih podob človeških prednikov ter živali. Tudi domača umetnost novega časa kaže še spomin na prazgodovinski kameniti slog.

Drugi, mlajši kulturni val je zavaloval v bronasti dobi, pa je segal do mlajše železne dobe. Ta kulturni val pa je prinesel iz Sibirije, Kavkaza in Srednje Evrope umetniške oblike halštatske dobe Daljnemu Vzhodu. Posodje, spirale, očesni ornamenti in figuralni motivi se namreč povsem ujemajo. Ta slog, ki se v bogati ornamentiki iz-življa, se torej nadaljuje tudi v zgodovinski dobi. Posebej se to opazi na malajskih bodalib, ki so vsa poslikana s človeškimi podobami. Te splošno-ljudske podobe nam dajejo vsekakor povod, da mislimo: predzgodovinski kulturni tok se na lu-sulindi še danes ni posušil, marveč živi dalje svoje sočno življenje.

Cvetje v ledu

Mlada letalka Elly Beinhorn, ki je srečno pre-potovala poleti progo Nemčija—Avstralija, je po-stala priljubljena junakinja sportne mladine. Ta teden je prejela od berlinske carinarice obvestilo o inozemskem paketu. A ko je prišla v skladišče, se je prepirala, da ni mogoče govoriti o paketu. Zagledala je namreč velikanski 600 kg težak lesen zaboj. — »Kaj pa je notri?« je vprašala. — »Led, navaden led,« je odgovoril uradnik, »toda notri se vidijo neke cvetlice.« — Zaboj so odprli. Letalka je res zagledala v žagovini ležečo veliko ledeno kepo. Skozi led je videla kito cvetja in modri pi-meni ovitek. Led so raztopili in dobili pismo. Iz-viralo je od nemške dijaške zadrage v Avstraliji, v Sidneyu. Visokošolci so zbrali šopek poljskega cvetja, izmed katerega je bila sleherna cvetka utr-gana na enem izmed avstralskih letališč, kjer se je letalka ustavljala med potjo. Šopek so spravili v led, da bi bil kos dolgemu potovanju... Neka berlinska tvrdka je takoj zopet ukenila cvetje in pismo v leden oklep iste velikosti. Zdaj lahko gle-dajo Berlinčani v izložbi avstralsko cvetje, ki je dospelo v ledu iz Sidneya na Nemško.

350 letna univerza

V poletnem semestru tekočega šolskega leta bo praznovala Java 350-letnico obstoja svoje uni-verze. Ob tej priliki bodo kajpada priredili mnogo šumnih svečanosti.

V tem orožju nad Himalajo. V Angliji se je pred nedavnim pripravljala letalska ekspedicija, ki na-merava preleteti Mont Everest (o tem smo že ob-širno pisali). Za ta naskok pa so se letalci takole pripravili. (Slika nam kaže opazovalca, poročnika Bakerja, v svoji specialni opremljeni s kisikovim apa-ratom in kamero).

Seipel na šilingih

Avstrijska vlada je sklenila, da bo nakovala pol milijona kovanih enot srebrnega denarja (po dva in pol šilinga), kjer bo vtisnjena Seiplova po-doba. Doslej je krožil podoben denar s podobami Schuberta, prof. Bühlrota, Walterja v. der Vogel-weide, Mozarta in Haydna.

Izreden slučaj v neunkirchenski katastrofi. Avto-mobil, ki je med katastrofo stal na cesti, je vrgel zračni pritisk s tako silo na ruševine sosednih hiš, da tvorijo deli avtomobila, kolesa in kosi hiše tako rekoč nerazločljiv kaos ruševin.

Z jadrnim letalom čez Alpe

Pred dvema dneva se je dvignil znani le-talec Farner, da bi prvi preletel Alpe v jadrnem letalu. Letalec Fritz je vlačil jadrno letalo čez Alpe z motornim letalom. V višini 2500 metrov (blizu Milana) ga je spustil, nakar se je to nižalo v velikih zamahih, dokler ni obstalo na civilnem letališču Daliebo pri Milanu. Polet je trajal le 2 uri. Jadrno letalo je bilo obteženo s 50 kg raz-nih predmetov.

Gora potuje proti belgijskemu mestu. Položajna karta mesta Couillet in prav tako ogrožene pokra-jine Chatelet. — Na nekem griču tamkajšnje pokrajine so spustili Belgijci po mirovnem sklepu v zrak nemški vojni spomenik. In ta razstrelba bo menda vzrok sedanjemu pomikanju gore. Več desetstisoč kubičnih metrov kamena je že v pla-zovju zdrknilo v dolino. Vojne oblasti so poslale 2 polka, ki naj bi gradila cementne nasipe; s tem hočejo zabraniti bližanje gorskih mas. Toda polo-žaj je postal zadnje čase tako ogrožen, da pričakujejo prebivalci ogroženih vasi in mestec vsak trenotek katastrofo. To se pravi: okrog gore ležeči kraji bodo povsem razdeljani. Več tisočev ljudi za-pušča svoje domove in se naseljuje v zasilne kolibe.

Smešnice

»Kako gre tvojemu mlademu prijatelju, ad-vokatu?«

»No, včeraj je imel svoj prvi proces.«

»Kaj pa je bilo?«

»Krojač ga je tožil.«

Sodnik: »Vi ste torej udrli v trafiko, da bi ukradli za 50 dinarjev cigaret. Kaj pa ste po-tem delali pri blagajni?«

Tožence: »Hotel sem tja položiti 50 dinarjev za cigarete, gospod sodnik.«

Mati: »Kaj le vidiš slabega na svojem zaro-čencu?«

Hči: »Tako majhne oči ima!«

Mati: »Čakaj, ko se bosta poročila, jih bo že odprli...«

»Kakšna razlika je med življenjem in smrtjo?«

»Ako pravočasno odskočiš pred drvečim avto-mobilom, imaš življenje, ako ne, imaš smrt.«

Samostojni kmetje trtve med ruševinami neunkirchenskih cerkva

